

עין בעין

בס"ד | בטאון להבנה אופטימית בנושאי הראיה והיראה | גליון מס' 5 | אלול תשע"א

שמחת המשפט

"ישמחו השמים ותגל הארץ, ירעם הים ומלאו, יעלו שדי וכל אשר בו, אז ירננו כל עצי יער, לפני ה' כי בא כי בא לשפט הארץ, ישפט תבל בצדק ועמים במישרים."

המלך הקדוש, בהכרתה השנתית של ימים אלו, בל נשכח את עצמינו.

תתחנן מקירות לבך: רבש"ע אנא, תן פחדך, במטותא, תן לי קצת פחד. אני מפחד מכל מיני דברים. מנחשים ועקרבים, וירוסים (בפרט וירוסי מחשב...) ומחלות, מלהשאר רווק ומלהתבזות, משגיחים גדולים וקטנים, מקקים ודבורים, חומרים מסרטנים, אטום ומכל מה שזו, חוץ ממך רח"ל! אנא תן פחדך!

מלך על כל העולם כולו, על הונולו וואנטרסקיטה, אחמנדיג'ד וחיזבאללה, אובאמה עזה וטורקיה, אך רבש"ע גם עלי. על אברי, מחשבותי ועיני, פי ושפתי וגם על עשר אצבעותי!

ידע כל פעול, רבש"ע לא רק אסאד ומובארק! גם אני! **ויבין כל יצור**, זכני השנה לשמירת המחשבה והעיניים ובפרט שמירת האצבעות שאמורות בעז"ה ללטף בערגה את האתרוג המהודר, שאמורות להחזיק את ספר התורה בריקוד הסוער של "כי הרבית" בשמחת תורה, שיכסו את העיניים בקריאת שמע של שחרית וערבית, שישארו טהורות וזכות. שלא יגעו במקשיהם במרחיקים אותי ממך, בעכברים המטמאים במגע ובמשא. ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלוקי ישראל! מלך!

ומדוע? כי ה' בא.. אבא בא. אבינו מלכינו, רועינו ודודינו מתקרב אלינו וחוזר כביכול הביתה. **"דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב - אלו עשרה ימים שבין ר"ה ליוה"כ"**, יש לנו זכות לקרבת ה' עצומה ומה צריך יותר. "ואני קרבת אלוקים לי טוב" כי רק זהו הטוב, העידון והתענוג הגדול מכל העידונים שיכולים להמצא.

זוהי השמחה שצריכה להיות לנו בר"ה ובעשרת ימי תשובה, אמנם הימים ימי משפט ימים נוראים, אך אצל היהודי שיש לו מח המבין חקירה של צ'ווי דינים, יש מושג של 'גילו ברעדה'. שמחה מתוך רעדה, ושמחה על הזכות לרעוד, בידיעה שהרעדה מקרבת אותך עוד יותר.

וכידוע מהגר"א "שהיה שמח מאוד בעת תקיעת שופר כי כן אמר שצריך להיות ברוב שמחה וחדווה כדוגמת המדינה ביום שממליכים מלך ומעטרים אותו, כן אנחנו בתקיעת שופר ממליכים לקב"ה בכל העולמות שאנחנו עמו".

וככתוב בנחמיה ח', שהלויים אמרו לעם "אל תבכו כי בוכים כל העם כשמעם את דברי התורה". **אך רק למי שבוכה, אומרים לו אל תבכה**. וכדאי' בשבת פת. "משמים השמעת דין ארץ יראה ושקטה" (תהילים ע"ו) **בתחילה יראה, ולבסוף שקטה**, היראה והפחד מהדבר הנכון, שזו מטרת הבריאה כולה "והאלוקים עשה שיראו מלפניו" מביאה לשקט, שלווה ובטחון מכל הפחדים האחרים. מי שח"ו מזלזל במשפט "יום יבבא" הוא.

עיקר עבודתנו בימים נוראים אלו היא המלכת ה' "אמרו לפני מלכות כדי שתמליכוני עליכם" וכך מיוסדת תפילת ר"ה ויו"כ "ובכן תן פחדך ואימתך על כל מה שבראת".

עלינו לזכור את העיקר. וכמו שבקבלת עול מלכות שמים שחרית וערבית הזהירנו כבר הגר"ס סלנטר, לא להיות כזה שמקבל עול על ארבע רוחות השמים ושבעה רקיעים ושוכח את עצמו... כך גם בקבלת עול מלכות

מתוארת כאן בפסוקים שמחה עצומה. שמחה שממלאת וסוחפת את כל היקום. השמים והארץ, הים והשדה, עצי היער עם כל בריותיהם. על מה ולמה?

לפני ה' כי בא לשפט את הארץ.

שמחה?? מה לשמחה במקום המשפט? מה יש לארץ כ"כ לשמוח? שמא תצא חייבת במשפט, ורעידות אדמה יטפסו בסולמו של ריכטר וירעידו את הארץ במשך השנה ח"ו? על מה רועם לו הים בשמחה, וכי כ"כ נחמד לו לשטוף בצונאמי מדינות שלימות? לאט לכם עצי היער! וכי לא שמעתם על השריפה ביערות הכרמל, שארעה השנה ונגזרה במשפט של ר"ה דאשתקד. לשמחה מה זו עושה?

עונה על כך דוד המלך ע"ה. **"ישפט תבל בצדק ועמים במישרים"**. משפטו של מלך העולם - הקדוש ברוך הוא, אינו משפט נקמה של מלך ושופט בשר ודם. משפטו של הקב"ה בצדק ויושר. הבורא שכל עניניו להיטיב וכל מה שעושה לטובה הוא עושה, כל מה שיגזור בדיון, הינו גזר דין של הטבה, דין של 'קל מלא רחמים'. גם אם יהיה דין ברחמים, הכל לטובה - לזכך ברואיו, כדי שיהיו ראויים עוד יותר לקבל שפעו וטובו. כמה טוב להרגיש שאתה בידיים טובות. איזו שמחה, גילה ורינה.

אך אם נדייק בפסוק, נראה שיש כאן שמחה על משהו נוסף. **"לפני ה' כי בא, כי בא לשפט הארץ"**. למה נכפלו המילים **"כי בא"**? ובמדרש אי" **"כי בא - בראש השנה, כי בא - ביום הכיפורים"**. ה' מלא רחמים על בריותיו ורוצה בכל אופן לזכותם בדיון, נותן לנו אפשרות ערעור ותיקון נוסף, לפני געילת שער והחיתום.

אך אפשר לפרש בפשיטות, לפני ה' כי בא, נקודה. ללא שום תוספות. כל הבריאה, כל היקום מתמלא שמחה,

המאחל לכל הקוראים, שיזכו השנה להיות לא רק טובים אלא גם מתוקים! שנה טובה ומתוקה, שנת גאולה וישועה, תהא שנת עין בעין - יראו בשוב ה' ציון.

לשמה לרנן, ה'אורי.

ולבבו יבין ושב!

...ושוב מופיעים לנו חודשי אלול - תשרי, ועמם משק כנפי התשובה להיות כתינוק שגולד ללא חטא, לשוב אל ה' ולקבל את עול מלכותו, לחוש שוב את ה'לפני ה' תטהרו' בירח האיתנים הקדוש הבעל"ט.

אך ישנם כאלו שחודשים אלו, גורמים להם מועקה. שוב להיזכר בכשלונות, בחטאים, ובזמנים הלא מוצלחים שעברו. אם לכל הפחות היתה לנו הרגשה שהפעם זה הולך להיות אמיתי, התשובה תהיה תשובה שלימה - נחא, למה לא? מי אינו חפץ להיפטר מערימה של פסולת טורדנית.

אבל למבוגרים שבינינו הענין כבר נדוש ואפרורי. לא נעים לומר זאת - אך כבר היינו באלול הזה.

כבר שנה שעברה ולפני שנתיים ושלש, הבטחנו לבוראינו ולעצמינו שהפעם זה רציני, השנה הזו תהיה טובה, נקיה, פוריה ואיכותית. חסל סדר עבירות ויותר "לי זה לא יקרה". ושוב המציאות טפחה על פנינו והכל החזיק מעמד עד שהתחלנו לומר 'ותן טל ומטר', והכל נהיה מותר. עולם כמנהגו נוהג.

והנה שוב קול השופר קטע לנו את חופשת בין הזמנים באחת והזכיר לנו שאנו מוזמנים למשפט בא' תשרי תשע"ב. ובשופר גדול יתקע... הנה יום הדין, ומנגינת "ונתנה תקוף" שוברת את ליבינו, הרי נעמוד לפני רועינו וכבקרת רועה יבקר, יבדוק ויחקור במעשינו. יתפשנו בציצית ראשינו וישאל כל אחד ואחד מאתנו: נתתי לך שנה שלימה, מה הבאת? ושוב נזכרים אנו בשיחת המשגיח, המזכיר את דברי ר"י סלנטר זצ"ל שלזכות לתשובה אפשר גם ע"י תשובה בדבר קטן ומסוים, קבלה אחת קלה, אך רצינית ועקבית.

אבל גם באלול הזה היינו, החלטנו וקיבלנו קבלה אחת ויחידה, אך גם היא החזיקה מעמד מתענית אסתר עד פורים. מה נענה ליום הדין כשישאלנו בורא עולם: גם בקבלה אחת אי אפשר לעמוד?? מה נענה? איך נשכנע השנה את עצמינו וכביכול את בוראינו, שהפעם, הפעם המילה שלנו היא מילה, השנה התשובה תהיה באמת באמת... או או, השנה הקבלה תהיה על מידת האמת עצמה, להיות אמיתי - מוצא שפתיך תשמור, לא לשקר לא לזייף ולא לאכזב, אמת אמת אמת. הלואי ונצליח, מי יתן והיה.

אמנם ישנם כאלו המיואשים עוד יותר, עד שהדביקו לחודש הרחמים והסליחות שם שחור, מרוב חוסר אמון בעצמם ובתשובתם. וחוש מההגררות עם האוירה הלוחצת / הקודרת / התובענית של אלול, עם הצעקה של פיוטי הסליחות והזמזום הנוגה של 'כל נדרי', אין ימים אלו מצליחים להטביע בהם חותם של ממש.

אך גם צריך לדעת לא להגזים בחוסר הערכה.

חשבתם פעם איך היינו נראים בלי זה. בלי ה-51 ימי קרבת ה' הקושרים אותנו מידי שנה בחזרה למקור האמת. איך היינו נראים אם 'אלול - תשרי' - ההזדמנות למחוק את העבר הרע - היו מופיעים רק בשנה מעוברת או פעם בשמיטה? הרי אז היינו מתרחקים הרבה יותר, שמא אלוקים היה מוצא אותנו בהרי ההימליאיה... אולי ללא תקנה ולא אפשרות לתשובה כלל?

הרי מאד יתכן שכל צורתנו במשך כל השנה, כל רמת היראת שמים וקיום המצוות נזקפת לזכות שני חדשים יקרים אלו הקושרים אותנו שוב בקשר אמין אל הבורא, שגם כאשר במשך השנה הקשר ניתר ח"ו, אינו ניתק לגמרי וניתן לקשירה ולאיחוי חוזר. ועצם ידיעה זו שמדי שנה אנו שוב עתידים לחזור לנקודה המרכזית, ולקבל עלינו עול מלכותו, גורם לנו בתת מודע ובמודע, מחסום מפני נפילה והתרחקות אשר החזרה והעליה ממנה קשה יותר.

אל לנו לזלזל בשום תנועה במעשה, דיבור ומחשבה, המחזקים לנו את הקשר לבורא למשך שנה - בכל עניני התשובה, התפילות והמצוות הסובבים אותנו בחדשים אלו, כי בנפשינו הוא!

אך מ"מ הרגשה היא שהסגנון הזה "של מה היה בלי זה"... תנחומין של הבל הן, כי בכל אופן בעומק ליבינו חפצים אנו בתשובה אמיתית שבאמת תשכנע אותנו שלא נשוב עוד לכסלה! האני לדודי' עדיין פועם בתוכינו ואינו נותן מנוחה, לא נסתפק במועט ואנו רוצים יותר. בשביל זה צריך לחלץ במעט את "מצות התשובה" ממחוזות הרגש ולהתחיל את הכל בהגיון, בחכמה ובשכל.

אמנם לתשובה נזקקת החרטה והאנחה, הצער והיגון. מי לא חפץ למחות את חטאיו במנת דמעות יקרות אשר שעריהן לא ננעלו, ובבכי המטהר את כל הכתמים? אבל זה לא מספיק ולא כך מתחילים. הכל צריך להתחיל בדעת - דדא ביה כולי ביה. אתה חונן לאדם דעת, אח"כ השיבנו, סלח לנו.

לשכל ורגש המעורים זה בזה - הנצרכים אל התשובה - יש הגדרה בלשון הקודש - בינה. אלול בגימטריה 'בינה', 'וילמדו תועים בינה'. 'ולבבו יבין ושב ורפא לו'. השער הראשון - החרטה - יבין לבבו כי רע ועזבו את ה' (רבינו יונה).

התשובה צריכה להיות שכלית והגיונית, סדורה ושקולה. פלצות ללא שכל, אין בה ממש.

אם נתבונן, כל אחד יבין שאי אפשר להתהפך לצדיק גמור באלול - תשרי אחד, גם אם זה שנת תהיה שנה בלי

האדמו"ר מתולדות אהרן שליט"א הודיע לקהל חסידיו לפני תקיעות דר"ה של אשתקד:

"אינני מוציא ידי חובה בתקיעות למי שמחובר למכשיר האינטרנט הטמא!"

בהודעה חד משמעית זו, הראה בכך האדמו"ר לכולנו את חומר הענין. נסיון האינטרנט הוא לא עוד איזה מכשול, עוד איזו פירצה, זה נהפך לדת, לקלקול יותר גרוע מההשכלה ומהציונות גם יחד. והעובר בשאט נפש על איסורים חמורים הנוגעים באביזריהו דג"ע יצא מכלל עדתו ושלא יעשה טובות. שילך עם היארמולק'ע הסרוגה שלו לשמוע תקיעות בבית כנסת דתי לאומי, או, להבדיל, אצל הרפורמים.

"שופר לזכרון קאי" ואוי למי שנעשה סניגורו קטיגורו. בושה תכסה פניו להזכיר לבורא כל עולמים, את מעשיו הנאלחים, כשאיננו מקבל על עצמו להפסיק את הקשר שלו, עם השטן בעצמו.

ממנו יראו וכן יעשו, וכך נזכה כולנו שישמע ה' קול תקיעת עמו ישראל ברחמים.

עברות. כי שנה שעבר היה גם אלול, גם תקעו בשופר וגם צעקנו ה' הוא האלוקים. ומיום עמדך על דעתך עברו כבר עשרה אלולים.

ובל נא נשכח את הבין הזמנים הממתין לנו מאחרי געילת שער. יוה"כ יוצא ובין הזמנים נכנס וחוט השערה מפריד ביניהם. וממרומי פסגת קבלת עול מלכות שמים בשבעה רקיעים בזעקת ה' הוא האלוקים, תקיעת השופר של סילוק שכינה מעוררת אותנו, אל ה- "הוא רחום" החפוז עקב סעודת מוצאי יוה"כ, ומשם מגל הדיקטים הברגים והמסמרים [להיזהר שניה?], שוטטות ברחובות עיר בקניית צרכי החג וריקודי הורה סוערים עד אשמורת הבוקר, בחולו של מועד. וסקבא (הזמן הגרוע ביותר בשנה בענייני הקדושה והצניעות) דשתא ריגלא. (קידושין פא וברש"י שם).

והשטן עומד לו מהצד ונהנה, איך אחרי הטיפוס אל פסגת הר האלוקים, אנו מחליקים שוב במדרון אל התהום כשעיר השני של יום הכפורים. אנחנו? היינו מסדרים את לוקח השנה אחרת, היינו קובעים חודש אלול מיד לאחר ר"ה ויוה"כ, ואיזה שטיגן זה היה... אך האלוקים רצה אחרת. אין ברירה, אך תשובתנו צריכה לעמוד במבחן של בין הזמנים.

איך עושים את זה?

"תפסת מרובה לא תפסת, תפסת מועט תפסת." "פתחו לי פתח כחודו של מחט." "טוב עשרה טפחים ועומד ממאה אמה ונופל? (אבות דר"נ).

נשוב נא אל עצתו הגדולה של מרן קדוש ישראל מסלנט זצ"ל קבלה אחת ויחידה אפ"ל קלה אבל עיקבית ורצינית. נשתנה השנה בנושא אחד ונבנה בלבינו ובאישיותינו מקום מועט להשראת השכינה. בשנה הבאה נעבוד על נושא אחר, וכן הלאה עד 120. לא נהיה צדיקים ביום אחד, נעבוד בדבר אחד ועקבי שיעלה אותנו אט אט, במסילה העולה לשלימות.

אך צריך שלקבלה שלנו יהיו רגליים, שתהיה מוצקת ואיתנה וחסינה גם לזעזועים. אינך חייב לבחור בנושא שבו הנך הכי מסוכסך בו עם יצרך. גם מי שעיקר חטאו עד היום היה בלה"ר או בשמירת העיניים, יכול לבחור השנה להתחזק בתפילה, ברכת המזון או כבוד אב ואם. כביש עוקף יצה"ר, להתחבר ולהתקשר עם הבורא במצוה אחת בכל הכח וההמו.

ושוב, הקבלה צריכה 4 רגליים. חוץ מההחלטה האמיצה שהחלטת בשעת התקיעות או בליל כל נדרי, צריך שיהיו דברים שזיכירו לך את החלטתך גם בליל שמחת תורה. אז למשל אם החלטת לבנות השנה את ענין התפילה - אז אצלך היא "שנת תפילה". ולכן: א. לימוד יום יומי של 2-3 הלכות מהלכות תפילה חק ולא יעבר. השנה את הנהיגה ת"ח בענין התפילה, וע"י לימוד יומי קר ועקבי של ההלכות [גם אחרי שתחלוף האוירה האלולית, החרטת, היגון והפצליות], הנך בונה בנפשך את עולם התפילה. גם אם חזרת לאחר שמחת בית השוכה ב-2:00 בלילה ונזכרת לפני השינה שלא למדת היום, תלמד עם הפיז'מה 2 הלכות, מילה זה מילה.

ב. לימוד יומי של ספר מוסרי המבאר את השקפת התפילה ענינה ופירושה, כספרי הגר"ש פינקוס וכדו'. להעלות ברמה את השקפתך בנושא, ולרענן את המודעות, שתהיה תפילה של בחור מבוגר ולא של ילד בן 5. כל יום קטע

קטן וחדש, חדשו מעשיכם. ג. קח מראש בחשבון שהיצה"ר לא נבהל, הוא כעת יבא לבדוק אותך דווקא במה שהחלטת, כן הוא רשע ורע ואכזרי, כי לכך הוא נוצר. ולכך גם אתה נוצרת, תעשה שרירים. אך תחליט שגם אם יום יומיים זלזלת בתפילה או בקביעות ההלכות, אתה ממשיך.

במלחמה יש נפילות ואכזבות, ולכך נוצרת. אבל אם הקב"ה בשנה הבאה יפתח את הספרים ויראה שמתוך כ-1100 תפילות בשנה 700 היו ממש בסדר, אז זה נקרא שהשתנת. כי השנה רק 30 תפילות היו כאלו.

ד. תפילה על התפילה - תתפלל שבאמת תצליח במלחמה שלך, כי "לולי הקב"ה עוזרו אינו יכול לו".

אך כיון שעלוינו "עין בעין" עוסק דווקא בענייני הראיה, נסדר גם דרך למעוניינים ששנת תשע"ב תהיה שנת עין בעין בעזה"ת. לזכות לטהר ולקדש את הראיה ואת העין, שיהיו ראויים לראות בשב"ה' ציון.

א. לעשות עסק מהנושא וללמוד את הנושא בהלכה ואגדה, מוסר והשקפה. יש הרבה ספרים העוסקים בענין וקביעות עקבית של לימודם, הינה קבלה קטנה שפריה רב גם לחדשים הבאים.

ב. אם אתה יותר יצירתי החלט לחבר בעצמך ליקוט הלכות סיכומים חכורות וכדו' בענייני הראיה ולא דווקא בנושא של 'לא תתור', אלא בכל ענייני מצוות התלויות בעיניים המובאות בספר 'חרדים'. ולמשל: ענין קריאת שטרי הדיוטות בשבת, עין טובה, קנאה וכדו'.

"הנשגב והעיקר בשימוש רפואת התורה לתחלואי היצר, הוא ללמוד בעוז ועיון עמוק היטב דיני העבירה עצמה, ההלכה עם כל סעיפיה וכו', כי זה הלימוד עושה קנין חזק בנפש, להיות העבירה מרוחקת ממנו בטבע" (אגרת המוסר לר"י סלנטר).

ג. תפילה קבועה על הענין. לפני 20 שנה ראיתי בחור ישיבה שאמר בעל פה! את כל פרק ק"ט בתהילים על ציונו של החזו"א ועד היום אינני יכול לשכוח, את היר"ש שראו עליו. לפחות תדע פרק נ"א בתהילים בע"פ ע"י תפילה יומית קבועה. תמיד תמיד לפני היציאה לרחוב, לומר את תפילתו של הגר"ח מוואלז'ין מקירות הלב "רבש"ע, הריני הולך לגיא צלמות למקום מסוכן, הצילני מחטאים ופשעים" (סידור הגר"א). כך תרגיש בכל נסיון שאתה לא לבד.

ד. להתרחק ממקום הנסיון, ולב יודע מרת נפשו, מהו מקום הנסיון שלו, ושנך את הסיסמא "כל המביא עצמו לידי הרהור אין מכניסין אותו במחיצתו של הקדוש ברוך הוא" (גדה יג).

ה. קח מראש בחשבון את הנפילות וכנ"ל. המשך להתמודד ותנצח, שנה הבאה כשיפתחו הספרים יראו שהשתפרת. רק המתייאש שמפסיק להילחם מפסיד את הכל. מאוד קל להתייאש ובכך להיפטר לגמרי מהתמודדות. אך שמע נא את דברי רבנו יהונתן שאמר "זאך נישט מייאש זיין".

כתוב בתרגום רבי יונתן בן עוזיאל על הפסוק: "וְהָיָה בְשִׁמְעוֹ אֶת דְּבָרֵי הָאֱלֹהִים הַזֹּאת וְהַתְבָּרַךְ בְּלִבּוֹ לֵאמֹר שְׁלוֹם יְהִי לִי כִּי בְשִׁרְרוֹת לִבִּי אֲלֶךְ" - "ויהא במשמעיה ית פגמי מומתא הדא ויתיאש בלביה למימר שלמא יהא לי ארום בתקוף יצרא בישא דליבי איזיל" (פרשת נצבים). אדם המתייאש בליבו לחזור בתשובה

וממשיך בחטאיו, בתירוץ שיש לו יצר רע גדול ששריריו חזקים ממנו ולכן יתאבד רוחנית מרוב יאוש.

"לא יאבה ה' סלח לו כי אִזְ יַעֲשֶׂן אִף ה' וְקִנְאָתוֹ בְּאִישׁ הַהוּא וּרְבִצָּה בּוֹ כָּל הָאֱלֹהִים הַכְתוּבָה בְּסֵפֶר הַזֶּה וּמִחָה ה' אֶת שְׁמוֹ מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם, וְהַכְדִּילוֹ ה' לְרַעָה מִכָּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל כָּכָל אֱלֹהֵי הַבְּרִית".

אדם שנכשל וחטא אפ"י במזיד, אדם שמרבה לחטוא ח"ו אפשר לסלוח לו, אפשר לתת לו עוד אפשרויות. אך המיואש - אין לקב"ה עסק איתו ורח"ל! לא יאבה ה' סלוח לו - גמרת איתך אז גמרת! יתך (עד שתחזור בתשובה מהיאוש עצמו). ללמדנו חומר טומאת חטא היאוש, שכמדומה אין עוד קללה חמורה ככתוב בפסוקים אלו.

"טוב ה' לקויו לנפש תדרשנו", אלוקים יותר חזק מיצרך! אין עוד מלבדו!

ואם הינך זקוק לעזרה פרטנית ואישית יותר, שכידוע א"א לפתור את הבעיות האלו און-ליין כמו שנכנסים אליהם, הקבלה שלך היא לפנות למספר 054-8400887 להמשך הקשר.

ראש השנה בויילנא בלי הרב

הרב זאב פרוינד שליט"א ראש ישיבת "אמרי צבי" אמר שמרן הרב שך זצוק"ל סיפר לו שפעם אחת סמוך לחודש אלול היה מרן הגאון רבי חיים עוזר זצ"ל נצרך לצאת מוילנא לאיזו שהיא מטרה, ותוכניתו היתה שעד ר"ה יסיק לחזור לוילנא. אך משמים ענבו בידו ולא עלתה בידו תוכניתו והיה מוכרח לשהות ברה"ב באיזה שהוא כפר קטן על אם הדרך. - והגרר"ע הצטער על כך מאד, והיה תמה מדוע נגזר עליו שלא יוכל להיות כדרכו בראש השנה בויילנא במחיצת כל הקהל הקדוש דוילנא. - והנה בבואו לבית הכנסת דשם, פגש באיש אחד שלא היה תושב המקום, ולשאלת הגרר"ע מה הוא עושה שם, השיב לו הלה שהוא מגיע להתגורר בכפר כדי לקיים מצות יבום, כי אחיו מת והשאיר אלמנה עם חמשה יתומים. - הגרר"ע בשמעו את הדברים נדעעז כולו. היתכן? הרי זו ממש ערוה דאשת אח, הרי לא נתנה מצות יבום אלא דוקא בלא השאיר אחריו בן. - וכמפורש "ובן אין לו". - מיד ניסה הגרר"ע להינא ממעשיו, אך הדברים נפלו על אזנים אטומות, הלה שהיה מופלג בנפלא בעצם ארצות" לא האמין לדברי הגרר"ע, כי אכן היבום אסור כאשר האח המת השאיר אחריו בן. הגרר"ע פתח לו חומש, והקריא לו מן הפסוק וכן אין לו. אך הלה בשלו "בודאי שזאת רק חומרא של החיי אדם מה שהנך אומר לי בנפש, אין זה מעיקר הדין". "תראה" - המשיך אותו עם הארץ - "אילו היה אומר לו זאת הרב של וילנא הייתי נאות לשמוע לו, אך סתם אדם שאומר לו זאת אין לי שום מחויבות לשמוע לו, כל אחד והדיוקים שלו". - בשמוע הגרר"ע כך, אורו עיניו. מיד הביא לפניו אחדים מבני אותו הכפר שהכירוהו שהוא באמת הגרר"ע 'הרב של וילנא', והלה נאות סוף סוף לשמוע לדבריו. - או אז אמר הגרר"ע עניניו בבתי מדוע סובבה ההשגחה העליונה שאצטרך לשהות בחג כבכר. ע"כ המעשה.

בעקבות כך אמר מרן הגרא"מ שך זצוק"ל עד היום הזה ישנם הרבה דברים שהם דאורייתא ממש, ואנשים מדמים בעצמם שאין זאת אלא "חומרא של החיי אדם" כאותו עם הארץ מטופש. הנושא של שמירת העינים הוא אחד מהדברים הללו, וכמו שכתב ב"ד החזקה" הרמב"ם בהלכות תשובה (פ"ד ה"ד), הרמב"ם מונה שם חמש עונות "...שאין חזקתן של אדם לשו"ב מהן, לפי שהם קלים בעיני רוב בני אדם, ונמצא חוטא ומדמה שאין זה חטא", וחד מינייהו: "...המסתכל בעריות מעלה על דעתו שאין בכך כלום שהוא אומר וכו' והוא אינו יודע שראיית העינים עון גדול שהיא גורמת לגופו של עריות שנאמר ולא תתרו אחריו לבלבם ואחרי עיניהם..."

ביום כ"ה אלול, יום בריאת העולם, הוא יום פטירת רבי אלעזר ב"ר שמעון הנקבר במירון נספר לכם סיפור מירוני עתיק יומין.
 ר' יהודה הנשיא הנקרא רבי הקדוש, נקלע פעם לעירו של ר' אלעזר בר' שמעון ובירר האם השאיר אותו צדיק בן לאחר פטירתו.
 רבי מגיע לשכונה ושואל ומברר, אך כולם מתחמקים משום מה. רבי לא מרפה ושואל על פרטי זהותו ונענה. שמו יוסף ב"ר אלעזר ב"ר שמעון בר יוחאי. בנש"ק במלא מובן המילה. מי הוא, איפה אפשר לפגוש אותו? מתחמקים.

הוא פוגש איזה שכן צעיר ומגלה שאין כזה יוסף, קוראים לו יוסלה.
 איפה יוסלה?

אחרי חקירות ודרישות מתברר הגרוע מכל. הבנש"ק נשר. חל"ש - חרדי לשעבר. היום הוא מהעבר השני של המתרס, עם כפה או בלי ולא ברור מה יותר גרוע. ולא רק כזה שיש לו פלפון עם SMS או מאזין לקוי נייס ומשפחה, ולא רק ... ולא רק ... יוסלה הוא יפה תואר ויפה מראה, והודו נהפך עליו למשחית רח"ל. הוא עושה כסף בתל אביב, ה' ירחם.

רבי הקדוש לא נרתע. לא ברור אם רבי ירד בעצמו לרח' דיזנגוף או שבקש מהמשבקי"ם לקרוא את יוסי אליו. אך רבי סידר לו אברך! ר' שמעון בן איסי שמו. לא ברור איך רבי הקדוש עשה זאת ואולי הוא שילם ליוסלה לפי שעה, יותר ממה ששלמו לו בתל אביב.

לא ברור אם ר' שמעון החברותא למד איתו גמ' ברכות עם הרבה אגדתא, או את הסוגיות הקשות של דף ט. בכתובות או גדרי זיקה בצרת ערה ביבמות... ואולי דוקא כן,

שהמאור שבה מחזיר למוטב... לא ידוע אם הם למדו בתוך בית מדרש סוער, מלא עד אפס מקום עם שני סטנדרים יבשים וחורקים או בביהכ"ס ממוזג של בעלי בתים שהינו ריק ברוב שעות היום.

ומסתבר שגם הרעבצן של ר' שמעון דאגה כל יום לטשולנט בשרי (ומעט גרעיני אבטיח...) ולא רק בליל שישי. בכל אופן הנער היה מוכשר ודי נהנה מהלימוד ומהגישמק של הרייד, שיצאו מפיו של ר' שמעון החברותא שהיה מתוק מנופת צוף וכל טעם. בכל ערב היה הבנש"ק יוסלה נכנס באישור מיוחד שעקף את סוללת המשב"קים לחדרו של

גדול הדור 'רבי הקדוש' ללא צורך להמתין בתור לדבר בלימוד, מה התחדש. אך תמיד בסוף כשרבי שאל אם גם יגיע מחר ללמוד, היה הנער מפטיר: רבי עזוב, חבל על הזמן אני חוזר לקריה, יש לי שם גם חברותה... ורבי ביקש עוד יום... ועוד יום, ויוסי לא יכל לסרב. ערב אחד רבי תפס לו את היד, היישיר את מבטו ובחיבה אדירה דיבר לבחור תכל"ס, בשפתו:

אתה הריפקח ומוכשר מאין כמוך, איזה שטויות אתה מדבר מה כבר יצא ממך בתל אביב? עוד איזה זמר? עוד איזה חוטא? יש אלפים כמוך. בא תמשיך בישיבה עוד קצת ואתה מסודר כל החיים. אתה הרי בן אחר בן, בנש"ק זה לא מילה. תוך זמן מועט אתה נהיה יורש העצר, תהיה אדמו"ר, ראש ישיבה ו"באבא" מקובל

ערב של התמדה ושקיעות בלימוד ואומר לגבאי שלו: איזה קול מתוק! זה מזכיר לי את הקול של ר"א ב"ר שמעון. נענה לו הרי זה ר' יוסי ב"ר אלעזר! קרא עליו רבי הקדוש את המקרא הזה: "פרי צדיק עץ חיים" - זה ר' יוסי בר' אלעזר בר' שמעון "ולוקח נפשות חכם" זה ר' שמעון בר' איסי בן לקוניא החברותא. הוא כבר מסודר בעולם הבא, הרי ר"ש בר יוחאי ידאג לו לסידור מלא. הוא זה שדאג לנכד שישאר במשפחה וכל שלא זזה תורה מבנו ומבן בנו לא תמוש מעתה ועד עולם!

עברו ימים ושנים ור' יוסי נתבקש לישיבה של מעלה. איזו לוויה גדולה ומכובדת ערכו לו בזכות עצמו ובזכות אבותיו. ואין ספק שהכרוז הכריז שהקבורה תהיה בחלקת הרבנים שבה מירון, במערת המשפחה, ובראש המלוים צעד רבינו הקדוש.

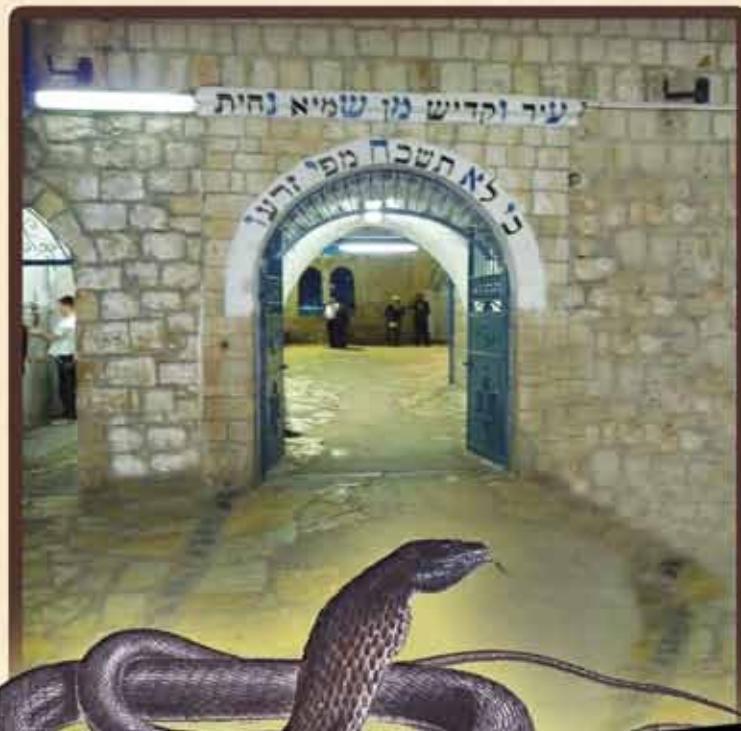
אך כאשר הגיעו למערה ורצו להכניס בן אצל אביו, ר' אלעזר בר"ש, הופתעו לראות נחש ארסי. עכן מתפתל סביב המערה ולא נותן להיכנס. רבי הקדוש לא נבהל ומדבר עם הנחש: עכן, עכן, פתח פיך ויכנס בן אצל אביו! אך הנחש לא פתח את פיו. נאלצו לקברו במקום אחר.

כמוכן שכל מי שהכיר את ר' יוסי דוך און דוך הבינו... איך אפשר להכניס למערת אש קודש אחד שבצעירותו נשר מהישיבה ו... יש מספיק בתי קברות בארץ...

אך מיד יצאה בת קול ואמרה: לא מפני שזה גדול מזה, אלא שזה היה בצער מערה וזה לא היה בצער מערה.

אילולי מקרא כתוב א"א לאומרו. ר' אלעזר בר"ש שאמר עליו רשב"י שאם יש שני צדיקים בעולם אני ובני הם, לא גדול מבנו ר' יוסי על אף כל מה שעבר עליו. רק יסורים של שלש עשרה שנה בצער מערה והעמל הנורא בתורה שהיה לו הוא ההבדל.

נורא למתבונן. יש כאן בשורה מתוקה לכאור"א מאתנו שנפל פעם במשבר, שנשר פעם באיזה סדר א' והתכרבל בשמיכתו. לכולנו יש סיכוי עצום! נכון שאיננו בנשקי"ם נכדים של רשב"י, אך גם לא נפלנו לתל אביב. וגם אם כן... נכדים אנו לאברהם יצחק ויעקב. כאור"א מסוגל גם אם נפל לשאול תחתית או למטה ממנו. לעסוק בתורה והמאור שבה מחזירו למוטב, בדוק ומנוסה, וזה משתלם בזה ובבא, "חכים יעבדו יתן וגלותא דדהבא יפרסו עלך ורבי קרו לך!"

איפה יוסלה?

בלי למצמץ. ירוצו אחריך חסידים ומשבקי"ם ידאגו לך לוילה, וולבו עם נהג צמוד, רב ראשי עם גלימה מוזהבת קויטלאך, פדיונות הכל בהישג יד, ואתה הולך לחפש פרוטות בדיזנגוף? הבחור קלט שהעסק ריווחי ונשבע שהוא דוחה הכל הצידה וממשיך ללמוד!
 וכמוכן עמד לו זכות אבותיו וזכות עצמו של פתחו לי פתח כחודו של מחט ויוסלה הפך להיות רבי יוסף ב"ר אלעזר בר"ש בר יוחאי, ממשיך השושלת בתפארתה.
 ולאחר כמה שנים רבי הקדוש עובר בשעת בית הסדרים במסדרון הישיבה ושומע קול

להצלחת התורם ובני משפחתו ולרפואת דינה בת אדל בתושח"י

להערות ותגובות פקס מספר: 077-55-25-021 לציין עבור "עין בעין" ניתן לקבל את העלון הזה והעלוני הקודמים במייל. יש לשלוח בקשה לכתובת: 613avigdor@gmail.com ובלג"ד נשלח לכל דורש. פרסום, תרומות והנצחות, יש לשלוח לכתובת הנ"ל. [500 ש"ח ל- 1,000 עותקים] יזכו התורמים לכל הברכות הכתובות בתורה.